

27. Kotitalouslautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Lautakunnan kokoonpano v. 1964 pysyi muuten samana, paitsi että jäsenen rva Rauha Niemisen tilalle valittiin rva Toini Välimaa. Sihteerin tehtäviä hoiti varat. Reino Parviainen.

Lautakunta kokoontui vuoden kuluessa 11 kertaa ja kokousten pöytäkirjoissa oli 171 pykälää. Kirjelmää saapui 330 ja lähetettiin 557. Laskuja hyväksyttiin 1 113.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin mm. eräiden laitosten ja järjestöjen avustusanomuksista (15.4. 60 §, 3.6. 95 §, 26.8. 114 §); Suomen Kokki- ja Stuerttikoulun väliaikaista opetushuoneistoa koskevasta asiasta (13.5. 74 §, 26.8. 115 §); opetus- ja perhepesulatoiminnan jatkamisesta ja siitä perittävien maksujen tarkistamisesta (3.6. 96 §); kotitalousneuvonnan tarkastajan viran kelpoisuusvaatimusten ja palkkauksen tarkistamisesta ja viran täyttämisestä (19.2. 29 §, 17.3. 46 §, 16.12. 169 §); lautakunnan toimialaan kuuluvien kurssien maksujen korottamisesta 1.9. lukien (13.5. 73 §). Lisäksi annettiin lausunto pitkän tähtäyksen taloussuunnitelmaa varten (16.12. 168 §).

Toimihenkilöt. Lautakunnan palveluksessa oli 14 vakinaista ja 10 tuntiopettajaa. Avoinna olleita kotitalousneuvonnan tarkastajan virkaa, talousopettajan virkaa ja kahta kotitalousneuvojan virkaa hoitivat viransijaiset.

Opetus- ja perhepesuloissa oli 4 pesulanhoitajaa. Siivoojia ja vahtimestareita oli eri toimipaikoissa yht. 6.

Toimipaikat. Opetus- ym. toiminta tapahtui 7:ssä lautakunnan omassa opetushuoneistossa sekä esikaupunkialueiden kansakoulujen huoneistossa, yht. 18 eri paikassa. Ruotsinkielinen opetus oli keskitetty Dagmarinkatu 3:ssa sijaitsevaan huoneistoon.

Pesulatoiminta tapahtui lautakunnan hallinnassa olevissa opetus- ja perhepesuloissa, joita oli 2.

Toiminta. Ruoanvalmistuksen-, ompelun-, käsitöiden-, kodinhoidon- ja pesunopetusta varten järjestettiin erilaisia kursseja, havaintoesityksiä ja neuvontaa seuraavasti:

Ruoanlaitonopetus:	Kurssien lukumäärä	Osanottajamäärä
Ruoanlaittokursseja 6—10 kertaa à 4 t	51	522
» koulutyöille » »	12	164
Leipomakursseja 4—5 kertaa » »	30	203
Erikoiskursseja 5—6 » » »	17	192
Voileipä- ja pikkulämminkursseja 3—4 kertaa à 4 t	28	316
Luento- ja havaintoesityksiä 4 kertaa	—	200
Havaintoesityksiä 118 kertaa	—	2 502
Säilöönpanoneuvontaa	—	204
		4 303

Kodin hoidon opetus:

Kodinhoitokursseja 6 kertaa	4	39
Kodinhoitoluentoja ja havaintoesityksiä 21 kertaa	—	512
Pesuluentoja ja käytännöllistä opetusta 17 kertaa	—	237
Pesukursseja 3—4 kertaa	2	20
		808

Käsityöopetus:

Ompelunneuvontakursseja 6—7—10 kertaa à 4 t	71	809
Pukuompelukursseja » » » »	52	602
» koulutyöille 4 t	6	66
Hattukursseja 6—7 kertaa à 4 t	25	304
Joululahjakursseja ym. 6—7 kertaa à 4 t	25	288
Liinavaatekursseja 6—7 kertaa à 4 t	2	18
Täkintikkaus ja kangaspuiden lainaus	—	16
Leikkuupalvelua 3 kertaa	—	1 102
		3 205

Taloukskursseista olivat avainasemassa peruskurssit »Vaihtelevaa kotiruokaa» samoin pika-pikkuruokakurssit. Havaintoesitysten aiheista mainittakoon »Pakastaminen kotiololoissa», »Omenista vaihtelua ruokavalioon», »Aamulla kunnan ateria», »Kala- ja kasvisruokia» ja »Sienistä ruokia».

Kodinhoitokurssit ja havaintosarjat käsittivät esim. seuraavia aiheita: »Tarkista siivoustottumuksesi», »Vuodevaatteet ja sisustustekstiilit», »Lattiat ja niiden hoito», »Vesipesu vaiko kemiallinen», »Taloudellinen pyykinpesu» sekä »Käytännöllisiä ohjeita puhdistusaineitten käytössä».

Pukuompelun- ja hatunvalmistuskursseille osallistuvien määrä oli jatkuvasti täysilukuinen. Ompelunneuvontakursseja jatkettiin leikkuupalvelun muodossa ja kurssiaika lyhennettiin 3—4 kerraksi. Joululahjakursseilla valmistettiin runsaasti aamu- ja kylpytakkeja, yöpukuja yms. Liinavaate- eli kapiokurssit olivat hyvin suosittuja. Vuodepiteiden tikkausta järjestettiin pari kertaa vuodessa, ja asiakkaat saivat lainata kangaspuita Helsinginkatu 26:ssa olevassa opetushuoneistossa tahtaavaa kutomista varten. Maksu viiden päivän laina-ajasta oli 2 mk.

Puhelimitse tapahtuva neuvontapalvelu lisääntyi edelleen kertomusvuoden aikana. Puhelinneuvontaa annettiin lautakunnan toimistossa 280 päivänä ja vastattiin 3 684 kyselyyn. Eri toimipaikoissa annettiin kodinhoitoa ym. koskevaa neuvontaa joko puhelimitse tai henkilökohtaisesti 4 328 tapauksessa. Pesula-alan ammatinvalinnanohjausta annettiin 64 tapauksessa.

Lautakunnan opetus- ja kurssitoiminta vakiintui kertomusvuonna, esim. leikkuupalvelu, puhelinneuvonta ja määrättyjen kurssien kysyntä lisääntyi. Kurssitoimintaa tehostettiin omissa opetuspaikoissa ja vähennettiin esikaupunkialueilla (vanhoilla omakotialueilla) osanottajien vähyyden vuoksi.

Kertomusvuonna suoritettiin vierailu- ja tutustumiskäyntejä lautakunnan opetuspaikkoihin 172 henkilöä.

Pesulatoiminta. Lautakunnan molemmat opetus- ja perhepesulat olivat vuoden aikana käytössä paitsi opetuspaikkoina myös itsepalvelupesuloina. Pesulamenot olivat kertomusvuonnakin suuret korjaus- ym. syiden johdosta, mutta myös pyykkikilomäärät lisääntyivät. Vuoden pesukilomäärä oli 156 820. Pesuloita käyttäneiden asiakkaiden määrä oli 6 871 henkilöä.

Näyttelyt. Herttoniemen opetuskeittiössä Hiihtäjätie 1:ssä oli kodin keittiön työvälineiden näyttely 14., 15. ja 16.3. Näyttelyssä kävi 830 henkilöä ja se oli tarkoitettu etupäässä nuorille perheenemännille.

Maunulan opetuskeittiössä Rajametsäntie 32:ssä järjestettiin 1.4. näyttely, jonka nimi oli »Välttämättömät pienet työvälineet». Lisäksi oli näytteillä katettuja pöytiä. Näyttelyssä kävi n. 100 henkilöä. Samassa opetuskeittiössä oli 14.12. jouluaiheinen näyttely havaintoesityksineen, jossa kävi 120 katsojaa.

Kerhot ym. Kotitalouslautakunnalla oli kolme omaa kerhoa: Vallilan Äitikerho, Torstai-kerho ja Käpylän Kotitalouskerho, joiden yhteinen jäsenmäärä oli n. 200. Kerhoilloissa, joita pidettiin kerran viikossa, harrastettiin laulua, luettiin kirjallisuutta, keskusteltiin alustusten johdosta kerhotoiminnasta ja muista aiheista. Lisäksi pidettiin kerhoissa esitelmiä eri aloilta. Kerhot järjestivät myös myyjäisiä ja juhlia, käyntejä museoissa ja teattereissa sekä retkeilyjä. Kerhoissa käytiin vuoden aikana 32 kertaa ja kävijöitä oli yht. 6 871.

Tulot ja menot. Tuloja oli kurssitoiminnasta 20 593 mk, pesulatoiminnasta 85 810 mk ja vuokria 16 042 mk eli yht. 122 445 mk.

Menoja oli kertomusvuonna kaikkiaan 446 152 mk.